

॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारतभाष्ये ऊनाशीतितमोऽध्यायः ॥ ७९ ॥ ॥ ७९ ॥ ॥ ७९ ॥ तत इति काव्यः कविपुत्रः समन्युः सक्रोधः ॥ १ ॥ २ ॥ पुत्रेष्विति ननु पितृकृतं पुत्रेण भुज्यते चेच्छास्त्रफलं प्रयोक्तरीतिन्यायविरोधापत्तिरिति चेन्न यो वै भागिनं भागान्नुदते चयते वै न संसयदिवैनं न चयते थपुत्रमथ पौत्रं चयत इति धनमानभागिनां दूरीकरणादवश्यं स्वयं

ये त्वेन मभिजानंति वृत्तेनाभिजनेन वा ॥ तेषु साधुषु वस्तव्यं सवासः श्रेष्ठ उच्यते ॥ ११ ॥ वाग्दुरुक्तं महाघोरं दुहितुर्वषपर्वणः ॥ मम मथाति हृदयमग्निकाम इवा
रणि ॥ १२ ॥ न त्वतो दुष्करतरं मन्ये लोकेष्वपि त्रिषु ॥ यः स पत्नश्चियं दीमांहीनश्रीः पर्युपासते ॥ मरणं शोभनं तस्य इति विद्वज्जनाविदुः ॥ १३ ॥ इति श्रीम
हाभारते आदिपर्वणि संभवपर्वणिययात्युपाख्याने ऊनाशीतितमोऽध्यायः ॥ ७९ ॥ ॥ ७९ ॥ ॥ ७९ ॥ वैशंपायन उवाच ततः काव्यो भृगुश्रेष्ठः समन्युरु
पगम्य ह ॥ वृषपर्वणमासीनमित्युवाचा विचारयन् ॥ १ ॥ नाधर्मश्चरितो राजन्सद्यः फलति गौरिव ॥ शनैरावर्त्यमानो हिकर्तुर्मूलानि कृतंति ॥ २ ॥ पुत्रेषु वा
न सृषुवानचेदात्मनि पश्यति ॥ फलत्येव ध्रुवं पापंगुरुभक्तमिवोदरे ॥ ३ ॥ यदघातयिथा विप्रं कचमांगिरसं तदा ॥ अपापशीलं धर्मज्ञं शुश्रूषुं मद्गृहे रतं ॥ ४ ॥
वधादनर्हतस्तस्य वधाच्च दुहितुर्मम ॥ वृषपर्वन्निबोधेदं त्यक्ष्यामि त्वांसबांधवं ॥ स्थातुं त्वद्विषये राजन् शक्ष्यामि त्वया सह ॥ ५ ॥ अहो मामभिजानासि दैत्य
मिथ्या प्रलापिनं ॥ यथेममात्मनो दोषं न नियच्छस्युपेक्षसे ॥ ६ ॥ वृषपर्वोवाच नाधर्मं न मृषावादां त्वयि जानामि भार्गव ॥ त्वयि धर्मश्च सत्यं च तत्प्रसी
दतु नो भवान् ॥ ७ ॥ यद्यस्मान्पहाय त्वमितो गच्छसि भार्गव ॥ समुद्रं संप्रवेक्ष्यामो नान्यदस्ति परायणं ॥ ८ ॥ शुक्र उवाच समुद्रं प्रविशध्वं वादिशो
वाद्रवतासुराः ॥ दुहितुर्नाप्रियं सोढुं शक्तोऽहं दयिताहिमे ॥ ९ ॥ प्रसाद्यतां देवयानी जीवितं यत्र मे स्थितं ॥ योगक्षेमकरस्तेहमिन्द्रस्येव बृहस्पतिः ॥ १० ॥ वृ
षपर्वोवाच यत्किंचिदसुरेन्द्राणां विद्यते वसुभार्गव ॥ भुवि हस्तिगवाश्च तस्य त्वं मम चेश्वरः ॥ ११ ॥ शुक्र उवाच यत्किंचिदस्ति द्रविणं दैत्येन्द्राणां
महासुर ॥ तस्येश्वरोऽस्मि यद्येषां देवयानी प्रसाद्यतां ॥ १२ ॥ वैशंपायन उवाच एवमुक्तस्तथेत्याह वृषपर्वमहाकविः ॥ देवयान्यंतिकं गत्वा तमर्थं प्रा
ह भार्गवः ॥ १३ ॥ देवयान्युवाच यदित्वमीश्वरस्तातराज्ञो वित्तस्य भार्गव ॥ नाभिजानामि तत्ते हं राजा तु वदतु स्वयं ॥ १४ ॥

पुत्रः पौत्रो वानश्यतीति श्रुतेः न्यायस्य तु जातेष्वपि पुत्रगतमपि फलं तदैकात्म्याभिमानात्पितर्यपि वक्तुं शक्यमतो न व्याकोपः मृतेऽपि पितरि पुत्राणां दारिद्र्यदौर्जन्यादिना आद्वलोपादिकृतं दुःखादिफलमन्वेत्ये
वेति सुष्ठूक्तं पुत्रेषु वेत्यादि ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ उपेक्षसे शपथमात्रेण मांसां त्वयसि न तु दृष्टं दोषं निगृह्णासि ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ महाकवि रित्यादि पृथग्वाक्यं ॥ १३ ॥ १४ ॥